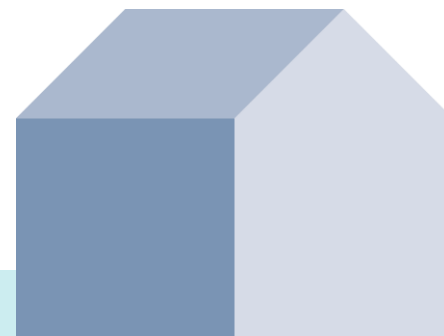
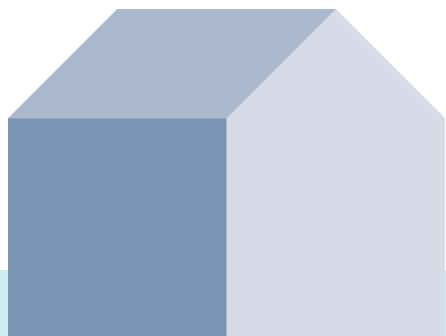

Bruggen bouwen in de wijkaanpak

**stroom
versnelling**

8 oktober 2024

Agenda

14:20 - 14:30 | Opening: Introductie 'bruggen bouwen in de wijkaanpak' - Sjoerd Klijn Velderman.

14:30 - 14:50 | Casussen: Uit de praktijk: wat leren we van Amsterdam & Apeldoorn?

Energetische renovatie in de Van der Pekbuurt in Amsterdam - José van der Loop
Van netcongestie naar een grootschalig ontwerp van energie-infrastructuur in

Apeldoorn -

Martine van der Woude

14:50 - 15:15 | Call to action: Ontwikkeltraject in 2025 voor beginnende of vastgelopen initiatieven - Sjoerd Klijn Velderman

15:15 - 15:20 | Afronding: Samenvatting en reflectie.

Introductie ‘bruggen bouwen in de wijkaanpak’

Vergezicht: Aardgasvrije woningen in Nederland in 2050.

Dit vraagt om:

- Nauwe samenwerking tussen gemeenten, woningcorporaties, netbeheerders en andere stakeholders in gebiedsontwikkelingsprojecten.
- Synchronisatie van uitvoeringsstrategieën om de energietransitie te versnellen en obstakels aan te pakken.

Waar is het allemaal begonnen?

Van der Pek buurt Ymere

- Monumentale woningen, klein oppervlak, beschermd stadsgezicht
- Warmtenet tijdens uitrol stilgelegd
- Uitdagingen in de uitvoering: coördinatie tussen gemeente, nutsbedrijven (Liander, KPN, etc.) en Ymere is complex en inefficiënt
- Langere doorlooptijd voor infrastructuur, terwijl de woningrenovatie slechts 6 maanden duurt.

Intro project

- Renovatie van der Pekbuurt-Noord
- Ca. 1100 woningen en 40 bedrijfsruimtes
- Technische noodzaak
- Sober en doelmatig
- Beschermd stadsgezicht
- Aardgasloos
- Gefaseerde aanpak
- Sociale noodzaak

Mismatch in Van der Pekbuurt - Deel 1

Uitvoering: mismatch en complexiteit

- **Fasering en tempo:**
 - Ymere wil snelle renovaties met minimale overlast voor bewoners.
 - Nutsbedrijven hanteren een tragere uitvoering
 - Dit verschil zorgt voor vertragingen, inefficiëntie en hogere kosten.
- **Infrastructuur vs. woningrenovatie:**
 - Renovatie van woningen duurt 6 maanden per blok.
 - Infrastructuurwerken (kabels en leidingen) nemen veel meer tijd.
 - Gerenoveerde woningen staan hierdoor langer leeg, wat zorgt voor verlies van inkomsten voor Ymere.

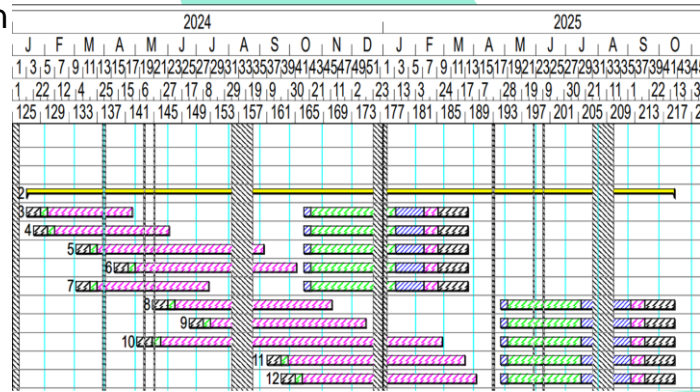
Ymere

Mismatch in Van der Pekbuurt - Deel 2

Warmtenet en coördinatieproblemen

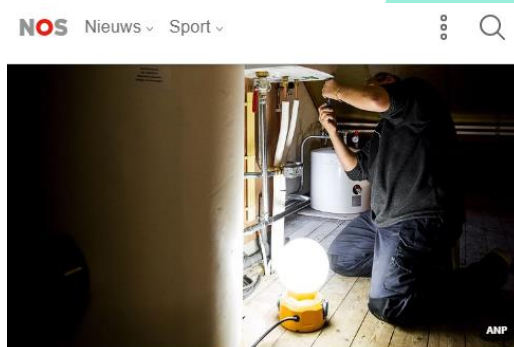

- **Warmtenet kostenproblemen:**
 - Westpoort Warmte verhoogde de vaste kosten aanzienlijk.
 - Hierdoor werd aansluiting op stadswarmte onbetaalbaar voor veel bewoners.
 - Als gevolg hiervan zijn verdere aansluitingen op het warmtenet gepauzeerd.
- **Coördinatie en samenwerking:**
 - Problemen met afstemming tussen Ymere, de gemeente, en CIAMS.
 - Gebrek aan coördinatie zorgt voor verdere vertragingen.
 - Positieve leerervaringen, maar verbetering blijft nodig om escalaties te voorkomen.

Casus: Van netcongestie naar een grootschalig ontwerp van energie-infrastructuur in Apeldoorn

- Netcongestie in De Maten: warmtepompen konden niet aangesloten worden.
- Beoogd warmtenet Kersschoten RWZI: capaciteit voor groot deel van Apeldoorn
- Van *wijk voor wijk-aanpak* naar *energie-architectuur*
- Gemeente neemt sterkere regierol aan en kiest voor backbone warmtenet

NOS Nieuws • Woensdag 13 december 2023, 21:19 •
Aangepast donderdag 14 december 2023, 12:12

Apeldoorns stroomnet vol: ruim honderd nieuwe warmtepompen niet aangesloten

In een appartementencomplex in Apeldoorn staan 124 gloednieuwe warmtepompen uit omdat er geen plek meer is op het stroomnet. Netbeheerder Liander verwacht daar in het eerste kwartaal van 2025 verandering in te brengen, schrijft [Omroep Gelderland](#). Dat het niet eerder kan, komt onder meer door een tekort aan materiaal en personeel.

Wijk van de Toekomst De Maten

- **11.350** woningen
- **26.000** inwoners
- **Bloemkoolwijk**
- **1/3 deel** sociale huur
- **Veel** vergelijkbare woningen
- **Gemiddeld** huishoudinkomen 35.000 euro
- **50 jaar** oud

- **Sleets** in de openbare ruimte: revitaliseren
- **Achterstallig onderhoud** vastgoed
- **Veerkracht** onder druk (vitaliteit)

Hoe gaan we dit doen?

- Warmteoplossing: warmtenetten een reële optie, niet zonder mitsen en maren.
- Om de gehele wijk van duurzame warmte te voorzien is zijn óf aanvullende individuele oplossingen nodig, óf is er externe duurzame warmte nodig.
- Realisatie aargasvrijready 2030 en richting eindoplossing stap voor stap, buurt voor buurt...

Gebiedsgericht programmeren

Warmtenetten aanleggen

Revitaliseren openbare ruimte

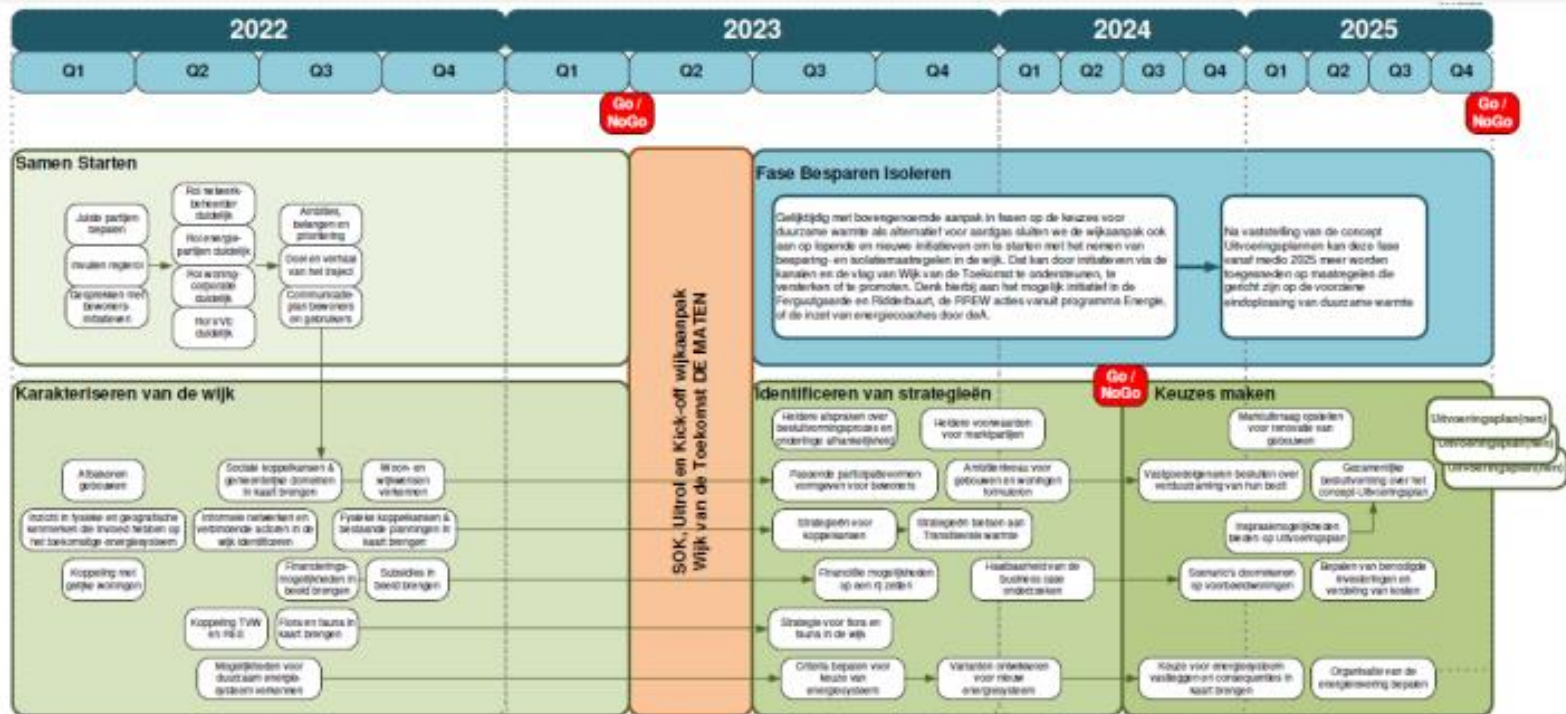
Achterstallig onderhoud en verduurzamen vastgoed

Veerkracht onder druk

Samenwerken, agenda's afstemmen

Proces 2024-25

Whitepaper

Beknopte analyse van de huidige ‘mismatch’ in de wijkaanpak

- Uitvoeringsstrategieën lopen niet of onvoldoende synchroon
- Daarnaast: uitdagingen rondom netcongestie en ontwikkeling van warmtenetten
- Mogelijke oplossingsrichtingen - korte & langere termijn
- Twee praktijkvoorbeelden illustreren de problematiek
- Call to action!

Oplossingsrichtingen:

Korte termijn (laaghangend fruit):

- Spijtvrije stappen
- Samen vooruit plannen
- Rolduidelijkheid
- Kennis van techniek en innovaties

Oplossingsrichtingen:

Lange termijn (complexe vraagstukken):

- Netbewuste energetische concepten
- Transparantie bij warmtenetten
- Inzicht in netcongestie
- Nationale Richtlijn Toekomstbestendige Woningverduurzaming
- Vooraanleg in de wijk
- Digitalisering
- Gelijkspanning in de wijk
- Gebouwde omgeving in balans
- Rechtvaardige energietransitie
- Lobby

Bruggen slaan in de wijkaanpak

Gebied

planningen delen
- waar zit ruimte?

besluitvorming in onzekerheid
- "safe to fail"
- afwegingskaders & kantvoorwaarden

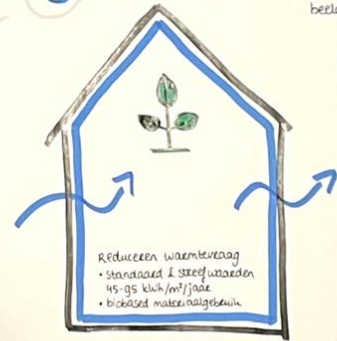

flexibiliteit

energiesysteem
- elektriciteit, warmte & koude
- gebiedsarchitectuur

Gebouw

Reduceer warmtevraag
- standaard & steefwaarden
- 45-55 kWh/m²/jaar
- bijkasid materiaalgebruik

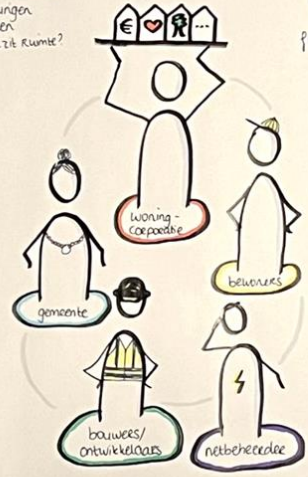
beeld kwaliteit

monitoring & data analyse

aansluitwaarde maximeren?
- per woning?
- per wijk of buurt?

opgavennetwerken

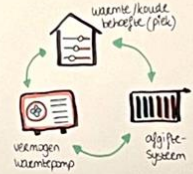
participatie | vertrouwen | lef!
- tijdig in gesprek

Samenwerking

€€€
woonlasten

Ruimte voor installaties

vermogen warmtepomp

afgifte-systeem

warmte/koude behoefte (peik)

mobiel

andere opgaven
- integrale aanpak

floor & fauna

klimaatadaptatie

hergebruik

Convenant - in ontwikkeling

- Ondertekenaars zetten zich in voor het gezamenlijk ontwikkelen van uitvoeringsstrategieën voor succesvolle gebiedsontwikkelingsprojecten.
- Synchronisatie van verschillende strategieën minimaliseert stagnatie en inefficiënties en zorgt voor voortgang.
- Oplossingen en strategieën zijn opschaalbaar.

Impact case als centrale oplossingsrichting:

- Multidisciplinaire samenwerking tussen stakeholders om integrale oplossingen te ontwikkelen.
- Ontwikkel tafels, inzet experts, gezamenlijk ontwikkelen en investeren.
- Alle (lokale) stakeholders zitten aan tafel voor draagvlak, inzicht in de oplossingen en snelle besluitvorming.
- Ontwikkel tafels op de domeinen technisch, sociaal en financieel.
- Flexibele en schaalbare aanpak die kan worden toegepast in andere wijken of gemeenten.

Call to Action: doe mee aan de impact case methodiek!

- Oproep aan organisaties die voor de uitdaging staan om een wijk of gebied te verduurzamen.
- Beginnende of vastgelopen initiatieven.
- Breng je cases in om middels de impact case methodologie te komen tot een succesvolle en schaalbare aanpak.
- In vier maanden tijd van doelstelling naar een door alle stakeholders gedragen uitvoeringsstrategie.

Call to Action: zet je initiatief op de kaart!

Afronding

Samenvatting & reflectie

Dank voor je deelname en input!

Doe je mee met het convenant of de Call to Action?
Laat het ons weten!

Mail of bel:

José van der Loop

+31 6 1461 0716

jvdloop@stroomversnelling.nl

&

Martine van der Woude

+31 6 8208 8459

mvdwoude@stroomversnelling.nl